

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **P. U.**, zastoupeného JUDr. Janou Barvíkovou, advokátkou se sídlem Nemocniční 13, Ostrava 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, správa Severomoravského kraje**, odbor dopravní policie, se sídlem 30. dubna 24, Ostrava, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 3. 2008, č. j. 58 Ca 89/2007 - 21,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žalobce (dále „stěžovatel“) brojí včas podanou kasační stížností proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Ostravě, jímž byla odmítnuta jeho žaloba, kterou se domáhal zrušení uložené blokové pokuty a přezkoumání rozhodnutí správy Severomoravského kraje Policie ČR (dále „žalovaný“) ze dne 15. 11. 2007, č. j. PSM-964/DS-2007, které stěžovatel považuje za nezákonné. Tímto rozhodnutím žalovaný stěžovateli sdělil, že neshledal důvody pro zahájení přezkumného řízení podle ustanovení § 95 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., neboť nebyly shledány důvody pro změnu či zrušení rozhodnutí vydaného oddělením hlídkové služby Okresního ředitelství Policie ČR Olomouc v blokovém řízení.

II.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), namítá tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a vady řízení před správním orgánem. Stěžovatel uvádí, že nesouhlasil s přestupkem

za porušení ustanovení § 70 odst. 2 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), za který mu byla podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, uložena bloková pokuta ve výši 2500 Kč, kterou nezaplatil na místě. Kromě uvedeného přestupku začali totiž policisté stěžovateli vytýkat další provinění (chybné zajištění nákladu, nesprávně zapsané číslo řidičského průkazu v profesním průkazu, přetížení), přičemž stěžovatel tento nátlak nevydržel a se vším souhlasil. Stěžovatel poukazuje na ujištění ze strany policistů, že „*policista má pravdu vždy, že jsou tam tři a jim se bude vždy věřit*“. Dále uvádí, že jej policisté „*donutili pod psychickým nátlakem podepsat papír a poté zjistil, že to je na místě nezaplacená pokuta*“.

Stěžovatel namítá, že k podpisu pokutového bloku byl v rozporu s ustanovením § 73 odst. 2 věta druhá donucen pod hrozbou a netaktním jednáním ze strany policistů. Tvrdí, že nebyl poučen o tom, že v případě jeho nesouhlasu by s ním na místě bylo sepsáno oznámení o dopravním přestupku, které by potom bylo postoupeno k dalšímu projednání. Stěžovatel uvádí, že vůbec nevěděl, co podepisuje.

Poté stěžovatel podal podnět k zahájení přezkumného řízení, k čemuž však žalovaný neshledal důvod.

Stěžovatel dále namítá, že ve věci nebyl soudem vyslechnut. Ten se vůbec nezabýval jím předloženými důkazy, které v kasační stížnosti jmenuje, a spokojil se pouze s důkazy žalovaného.

Z uvedených důvodů proto stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

Žalovaný se ke kasační stížnosti na výzvu soudu nevyjádřil.

IV.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze spisového materiálu ke kasačním námitkám plyne, že stěžovateli byla uložena bloková pokuta za přestupek podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně za nezastavení vozidla na červený světelný signál „stůj“, který mu příkazuje zastavit vozidlo. Tato pokuta nebyla zaplacená na místě. Z fotokopie bloku série CB/2004, B0945066, je zřejmé, že stěžovatel pokutový blok, na kterém byly mj. vyznačeny jeho identifikační údaje (jméno a příjmení, datum narození, bydliště), doba, místo a popis přestupkového jednání dne 6. 10. 2007, vlastnoručně podepsal, což ostatně stěžovatel v dalších svých podáních nikterak nerozporoval.

Nejvyšší správní soud nejprve předesílá, že krajský soud napadeným rozhodnutím odmítl na základě ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s ustanovením § 68 písm. a) s. ř. s. stěžovatelův návrh jako nepřipustný. Přestože stěžovatel podal kasační stížnost z důvodů obsažených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., z jejího obsahu je zjevné, že ve skutečnosti namítá nezákonnost rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí jeho návrhu [ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Vzhledem ke skutečnosti, že krajský soud nepřistoupil k meritornímu projednání věci, Nejvyšší správní soud z povahy věci nemůže přezkoumávat kasační stížnost z jiných důvodů než právě z důvodu vymezeném v ustanovení § 103 odst. 1

písm. e) s. ř. s. (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Asz 33/2004 - 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz).

Předmětem sporu je proto výhradně přípustnost návrhu stěžovatele, kterou krajský soud neshledal z důvodu, že stěžovatel nevyčerpal v řízení před správním orgánem řádné opravné prostředky. Pro řešení tohoto sporu je klíčový charakter blokového řízení jakožto zvláštního druhu řízení o přestupcích, jehož byl stěžovatel účastníkem. V blokovém řízení lze přestupek projednat uložením pokuty, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit [§ 84 odst. 1 zákona o přestupcích]; končí uložením pokuty, proti kterému se nelze odvolat.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že k povaze řízení o blokové pokutě se dostatečně vyjádřil již v rozsudku ze dne 29. 12. 2004, č. j. 6 As 49/2003 - 48 (publ. pod č. 505/2005 Sb. NSS, dostupném na www.nssoud.cz) a od zde vysloveného právního názoru nespaturuje žádný rozumný důvod jakkoliv se odchylovat ani v nyní projednávané věci. Z citovaného rozsudku je proto pro stručnost zopakovat následující:

„Posuzuje-li Nejvyšší správní soud charakter uložení blokové pokuty z hlediska přímého dopadu do sféry stěžovatelčiny, tj. do stěžovatelčiny subjektivních práv, pak dospívá k závěru, že uložení pokuty v blokovém řízení představuje akt vydaný příslušným správním orgánem s cílem autoritativně zasáhnout do právních vztahů osoby obviněné z přestupku jako účastníka řízení o přestupku. Jde tedy o rozhodnutí mající podobu individuálního správního aktu. Jsou tak splněny podmínky podávané z § 65 odst. 1 s. ř. s., tj. jde o úkon správního orgánu, jímž se osobě, která se přestupku dopustila, zakládá povinnost zaplatit pokutu. ... Jednou z podmínek přípustnosti vydání rozhodnutí v blokovém řízení je podle § 84 odst. 1 zákona o přestupcích skutečnost, že osoba, která se měla přestupku dopustit, je ochotna pokutu zaplatit. Další podmínkou podávanou z téhož ustanovení, jež musí být kumulativně s první podmínkou splněna pak je, že přestupek je spolehlivě zjištěn. V případě, že by ten, kdo se měl dle názoru správního orgánu přestupku dopustit, nepovažoval přestupek za spolehlivě zjištěný, případně by z jiného důvodu nebyl ochoten pokutu zaplatit, bylo by třeba otázky skutkové a právní týkající se spáchání správním orgánem tvrzeného přestupku, posuzovat a bylo by také potřeba provádět ve věci dokazování. To by probíhalo v „běžném“ správním řízení. Zahájení takového správního řízení o přestupku je tedy fakticky v dispozici té osoby, jež se měla přestupku dopustit, byť je zahajováno správním orgánem, neboť právě této osobě je dáno na výběr, zda využije svého práva na to, aby spáchání přestupku bylo správním orgánem prokazováno a aby bylo řádně prováděno skutkové i právní hodnocení jejího jednání. Faktická dispozice osoby obviněné z přestupku je tu tedy dána tím, že osoba, jež se měla přestupku dopustit, buď považuje přestupek za spolehlivě zjištěný, nebdlá o něm vést takové řízení, v němž by byly posuzovány jak otázky skutkové, tak otázky právní, a souhlasí se sankcí, jež je jí v blokovém řízení ukládána, nebo přestupek nemá za prokázaný a nesouhlasí tedy se zaplacením pokuty, přičemž využívá svého práva, jež jí nelze odeprít, na zahájení správního řízení o přestupku.“

Důkaz souhlasu se splněním podmínek udělení blokové pokuty u pokut na místě nezaplacených představuje vlastnoruční podpis přestupce na příslušném pokutovém bloku. Pravost svého podpisu přitom stěžovatel nezpochybnil. Je proto třeba vycházet z toho, že stěžovatel svým podpisem stvrdil spolehlivé zjištění přestupku a současně vyjádřil svou vůli, aby ve věci nebylo vedeno další řízení za účelem posouzení právních a skutkových otázek přestupku, a souhlasil s uloženou sankcí. Za situace, kdy se stěžovatel spokojil s ukončením věci v blokovém řízení, aniž by využil svého práva na to, aby s ním bylo vedeno další řízení o jednání, které mělo být přestupkem, není možné s odkazem na ustanovení § 68 písm. a) s. ř. s. považovat žalobu stěžovatele za přípustnou.

Konformitou výše uvedeného výkladu řízení o blokové pokutě s principy obsaženými v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva ve vztahu k čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.), která je vzhledem k čl. 10 Ústavy součástí právního řádu, se Nejvyšší správní soud zabýval již ve výše citovaném rozsudku ze dne 29. 12. 2004, č. j. 6 As 49/2003 - 48. V této souvislosti je nutné zdůraznit,

že stěžovatel měl možnost využít ochrany práv zaručených citovaným článkem Úmluvy v dalším řízení o přestupku za předpokladu, že by vyjádřil svůj nesouhlas s uložením pokuty v blokovém řízení.

Namítá-li stěžovatel, že k podpisu pokutového bloku byl donucen pod psychickým nátlakem policistů, který popisuje tak, že mu policisté z důvodu jeho nesouhlasu s přestupkem začali vytýkat chybné zajištění nákladu, nesprávné zapsání čísla řidičského průkazu v profesním průkazu a také jeho vozidlo podezírali z přetížení, Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že se jedná toliko o tvrzení, ke kterým stěžovatel nepředložil žádný důkaz. Ke kontrole vozidla a dokladů řidiče jsou policisté bezesporu oprávněni a upozorňování na možné sankce, které jsou spojené se zjištěními či potencionálními proviněními řidiče, není možné bez dalšího považovat za nátlakové jednání. Pokud by ostatně měl stěžovatel za to, že se ze strany policistů jednalo o projev věcně neodůvodněného až šikanózního jednání, mohl se proti němu bránit v případném dalším řízení, pokud by výtky policistů vyústily např. až v rozhodnutí o přestupku. Jediným relevantním důkazem je však za dané situace blok na pokutu na místě nezaplacenou.

Jako velmi nepravděpodobné pak lze hodnotit stěžovatelovo tvrzení, že ho policisté donutili pod psychickým tlakem podepsat papír a teprve poté zjistil, že je to na místě uložená pokuta. Na pokutovém bloku (část A) je totiž těsně nad podpisem stěžovatele jako přestupce uvedena věta: „Potvrzuji, že jsem dnešního dne převzal blok a složenku na pokutu na místě nezaplacenou“. Stěžovatel tak měl jistě dostatečnou možnost seznámit se s tím, co vlastně podepisuje.

Stěžovatel rovněž tvrdí, že nebyl ze strany policistů poučen o možnosti dalšího řízení o jednání, které mělo být přestupkem. Na pokutovém bloku (část B) je nicméně čitelně uvedeno, že „Proti uložení této pokuty se nelze odvolat“, a proto pokud policisté stěžovateli po podpisu pokutového bloku údajně řekli „teď se odvolejte“, nemohl toto spíše ironické tvrzení policistů stěžovatel brát důvodně vážně, byť by takové jednání ze strany policejního orgánu nebylo možné kvalifikovat jinak, než jako jednání krajně nevhodné, které by navíc bylo v rozporu se základní povinností příslušníka bezpečnostního sboru chovat se a jednat tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru [§ 45 odst. 1 písm. i) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů].

Lze shrnout, že krajský soud postupoval správně, když žalobní návrh stěžovatele odmítl jako nepřijatelný, neboť stěžovatel měl možnost si zvolit, zda využije dalšího řízení o svém jednání, které mělo být přestupkem, s výhledem na možnost využití opravných prostředků a případné soudní ochrany, nebo zda se spokojí s řešením svého jednání uložením pokuty v blokovém řízení, čímž se zároveň vzdá možnosti odvolání.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovaný v řízení plně úspěšný sice byl, nicméně ze spisu plyne, že mu žádné náklady nevznikly, když ani nepodal vyjádření ke kasační stížnosti. Proto soud rozhodl, že se mu nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu